

Vergaderjaar 2012–2013

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 1593

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 maart 2013

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij vier fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC).

Fiche 1: Verordening voor het markttoezicht op producten (Kamerstuk 22 112, nr. 1590)

Fiche 2: Verordeningen «slimme grenzen» (Kamerstuk 22 112, nr. 1591)

Fiche 3: Verslag handels- en investeringsbelemmeringen 2013 (Kamerstuk 22 112, nr. 1592)

Fiche 4: Europees Parlement-voorstel voor besluit over samenstelling Europees Parlement met het oog op de verkiezingen van 2014

De minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans

Fiche: Europees Parlement-voorstel voor besluit over samenstelling Europees Parlement met het oog op de verkiezingen van 2014

1. Algemene gegevens

Titel voorstel

Europees Parlement-voorstel voor besluit over samenstelling Europees Parlement met het oog op de verkiezingen van 2014.

Datum ontvangst Commissiedocument

13 maart 2013.

N.B. Het document is geen commissiedocument maar betreft een Resolutie van het Europees Parlement, cf. artikel 14, tweede lid Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) welke is toegevoegd in een bijlage bij dit fiche¹. Over de resolutie is gestemd op 13 maart 2013.

Nr. document

2012/2309 (INI)

Prelex

<http://www.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?reference=2012/2309%28INI%29&l=en>

Nr. Impact Assessment Commissie en Opinie Impact Assessment Board
n.v.t.

Behandelingstraject Raad

Behandeling zal waarschijnlijk plaats vinden in de Raad Algemene Zaken (RAZ) in voorjaar 2013.

Eerstverantwoordelijk ministerie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Rechtsbasis, besluitvormingsprocedure Raad, rol Europees Parlement, gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

a) Rechtsbasis

Artikel 14, tweede lid, VEU

b) Besluitvormingsprocedure Raad en rol Europees Parlement

Initiatief en goedkeuring Europees Parlement, eenparigheid van stemmen in de Europese Raad

c) Gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen

Geen

2. Samenvatting BNC-fiche

Het voorstel regelt de samenstelling van het Europees Parlement (verdeling zetels tussen de lidstaten + maximum aantal zetels) met het oog op de parlementsverkiezingen van voorjaar 2014. Het brengt de zetelverdeling vanwege de volledige ratificatie van het Verdrag van Lissabon in overeenstemming met artikel 14, tweede lid van het Verdrag betreffende de Europese Unie, daarbij het principe van degressieve proportionaliteit (hoe groter de lidstaat, hoe meer inwoners van deze

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

lidstaat per zetel vertegenwoordigd worden)² volgend, met politieke compensatie voor lidstaten die meer dan één zetel moesten inleveren. Dit betekent dat het huidige zetelaantal van 754 (na eventuele toetreding Kroatië: 766) wordt teruggebracht tot 750 + 1 (de voorzitter). Op basis van genoemd artikel komt het initiatiefrecht voor een dergelijk voorstel toe aan het Europees Parlement, waarna de Europese Raad met eenparigheid moet instemmen. Dit dient tijdig te worden geregeld vanwege de voorbereiding van de verkiezingen. Ten slotte kondigt het Europees Parlement aan dat het ruimschoots voor de verkiezingen van 2019 met een meer permanent systeem op basis van objectieve criteria voor de zetelverdeling wil komen.

Nederland is positief over het voorstel. Het aantal zetels voor Nederland (26) blijft gehandhaafd. Tevens vindt een deel van het EP dat de zetelsamenstelling meer in lijn zou moeten zijn met de stemverhoudingen binnen de Raad, welke eventueel na een Conventie herzien zouden kunnen worden.

3. Samenvatting voorstel

Het voorstel betreft de samenstelling van het Europees Parlement met het oog op de verkiezingen van voorjaar 2014 van het Parlement. Het betreft een voorstel van het Europees Parlement (rapporteurs Gualtieri en Trzaskowski), waarna de Europese Raad met eenparigheid moet instemmen met het voorstel. Sinds het Verdrag van Lissabon heeft het parlement op dit punt het recht van initiatief.

De aanleiding voor het voorstel is het verlopen van de overgangsbepalingen die gelden voor de zittingsperiode 2009–2014, zoals vastgelegd in Protocol 36 bij het Verdrag van Lissabon. Ook zal de in de Toetredingsakte, aangehecht bij het Verdrag betreffende de toetreding van Kroatië tot de EU, opgenomen bepaling inzake het aantal zetels voor Kroatië aan het eind van de zittingsperiode 2009–2014 verlopen. Met het voorstel wordt het zetelaantal (nu: 754, na mogelijke toetreding Kroatië: 766) in overeenstemming gebracht met het maximum aantal van 750 + 1 (de voorzitter) zoals genoemd in het Verdrag. Met het voorstel kan tegelijkertijd rekening worden gehouden met de demografische veranderingen die zich sinds de laatste EP-verkiezingen voorgedaan hebben. Het voorstel van de rapporteurs behelst twee principes: 1) het principe van degressieve proportionaliteit (hoe groter de lidstaat, hoe meer inwoners van deze lidstaat per zetel vertegenwoordigd worden) zoveel mogelijk respecterend, 2) het principe van «niemand wint en niemand verliest meer dan één». Duitsland vormt hier een uitzondering (verlies van 3 zetels) omdat het momenteel meer zetels (99) heeft dan het maximum dat bij het Verdrag van Lissabon is afgesproken (96). Het tweede principe is feitelijk een politieke compensatie voor bepaalde lidstaten vanwege de negatieve gevolgen van het volgen van het eerste principe. Het principe van degressieve proportionaliteit kan niet volledig worden gevolgd, onder andere omdat dit, indien letterlijk genomen, zou betekenen dat landen met een verschillend inwoneraantal niet hetzelfde zetelaantal kunnen hebben. Daarom volgt de huidige verdeling het zoveel als mogelijk. Ten slotte kondigt het Europees Parlement aan dat het ruimschoots voor de verkiezingen van 2019 met een meer permanent systeem op basis van

² Het principe van degressieve proportionaliteit behelst in extenso het volgende: 1) het in het Verdrag vastgelegde minimum en maximumaantal moet ten volle worden benut om te bereiken dat de toewijzing van de zetels in het Europees Parlement zo nauw mogelijk aansluit bij de omvang van de bevolking van de verschillende lidstaten, 2) hoe groter de bevolking van een lidstaat is, hoe meer deze lidstaat recht heeft op een groot aantal zetels, en 3) hoe groter de bevolking van een lidstaat is, hoe groter het aantal inwoners is dat door elk van zijn leden in het Europees Parlement wordt vertegenwoordigd.

objectieve criteria voor de zetelverdeling wil komen. Daarbij rekening houdend met eventuele uitbreiding met nieuwe lidstaten en demografische ontwikkelingen, en inclusief een methode voor de berekening van het electoraat van de lidstaten.

Het voorstel heeft geen gevolgen voor het aantal leden van het Europees Parlement, dat afkomstig is uit Nederland. Dit betekent dat de huidige 26 zetels die Nederland toekomen op basis van het Verdrag van Lissabon behouden blijven.

4. Bevoegdheidsvaststelling en subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel

- a) *Bevoegdheid*
Voorstel is gebaseerd op artikel 14, tweede lid Verdrag betreffende de Europese Unie.
- b) *Subsidiariteits- en proportionaliteitsoordeel*
De samenstelling van het Europees Parlement is een onderwerp dat bij uitstek op het Europese niveau geregeld moet worden. Er is dan ook voldaan aan het subsidiariteitsbeginsel. Aangezien het voorstel niet verder gaat dan noodzakelijk (vaststellen zetelaantal per land) doorstaat het de proportionaliteitstoets eveneens.
- c) *Nederlands oordeel over de voorstellen op het gebied van gedelegeerde en/of uitvoeringshandelingen*
Niet van toepassing.

5. Financiële implicaties, gevolgen voor regeldruk en administratieve lasten

- a) *Consequenties EU-begroting*
Het voorstel bevat geen financiële paragraaf. Mochten er toch financiële gevolgen zijn, dan is Nederland van mening dat de financiële middelen gevonden dienen te worden binnen de bestaande financiële kaders van de EU-begroting.
- b) *Financiële consequenties (incl. personele) voor rijksoverheid en/ of decentrale overheden*
Geen
- c) *Financiële consequenties (incl. personele) voor bedrijfsleven en burger*
Geen
- d) *Gevolgen voor regeldruk/administratieve lasten voor rijksoverheid, decentrale overheden, bedrijfsleven en burger*
Geen

6. Implicaties juridisch

- a) *Consequenties voor nationale en decentrale regelgeving en/of sanctionering beleid (inclusief toepassing van de lex silencio positivo)*
Geen
- b) *Voorgestelde implementatietermijn (bij richtlijnen), dan wel voorgestelde datum inwerkingtreding (bij verordeningen en beschikkingen) met commentaar t.a.v. haalbaarheid*
Het voorstel dient zo snel mogelijk te worden aangenomen, vanwege de noodzakelijke voorbereidingen voor de verkiezingen in het late voorjaar van 2014. Het voorstel verwijst hier ook naar. Inwerkingtreding is daarmee uiterlijk met de verkiezingen in 2014.
- c) *Wenselijkheid evaluatie-/horizonbepaling*
Niet van toepassing

7. Implicaties voor uitvoering en handhaving

a) *Uitvoerbaarheid*

Er zijn op Nederlands niveau geen uitvoeringsgevolgen. Het Nederlandse zetelaantal volgt direct uit het besluit van de Raad en behoeft geen implementatie in Nederlandse wetgeving.

b) *Handhaafbaarheid*

Niet van toepassing.

8. Implicaties voor ontwikkelingslanden

Geen

9. Nederlandse positie

Nederland is tevreden met het huidige voorstel voor een nieuwe zetelverdeling, omdat het rekening houdt met de degressieve proportionaliteit en tegelijkertijd extreme gevolgen voor specifieke lidstaten (verlies van meer dan één zetel) beoogt te voorkomen. Het voorstel heeft geen gevolgen voor het aantal leden van het Europees Parlement, dat afkomstig is uit Nederland. Dit betekent dat de huidige 26 zetels die Nederland toekomen op basis van het Verdrag van Lissabon behouden blijven. Bovendien is het goed dat in het voorstel signaleerd wordt dat het belangrijk is een nieuwe poging te ondernemen om op het punt van de zetelverdeling een permanent systeem te ontwikkelen.